

Valikaine **Õpioskused** ainekava

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid.....	1
2. Valikaine lühikirjeldus	1
3. Õppetegevused	2
5. Füüsiline õpikeskkond.....	2
6. Hindamine	2
7. Õpitulemused ja õppesisu.....	3

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Kursusega taotletakse, et õpilane:

- 1) väärtustab õppimist elukestva protsessina;
- 2) arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
- 3) arendab soovi ja oskust endale eesmäärke seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- 4) võtab teadlikult vastutuse oma õppimise eest;
- 5) teadvustab oma õppimise eripära, õpistiili;
- 6) on kujundanud positiivse enesehinnangu ja motiveerib ennast õppima;
- 7) on teadlik erinevatest õppemeetoditest,
- 8) oskab ja kasutab asjakohast informatsiooni õppimiseks, oma teadmiste laiendamiseks;
- 9) analüüsib oma õpitulemusi ning oskab kavandada oma edasisi õpinguid.

2. Valikaine lühikirjeldus

Aine „Õpioskused“ raames käsitletakse teemasid, mis kujundavad õpilases valmisolekut aktiivseks õppimiseks gümnaasiumis ja peale gümnaasiumi lõpetamist.

Õppimise kavandamisele lisaks valmistuvad gümnaasiumi lõpetajad jätkuvaks õppimiseks. Kursuse käigus eeldatakse gümnaasiumiastme õpilastelt suuremat iseseisvust, valmisolekut ennast analüüsida ja selle tulemusi oma õppeajal rakendada.

Valikaine kursus koosneb neljast suuremast osast:

Esimene osa keskendub inimese arengu mõistmisele, inimese intelligentsuse tüüpide ja võimekust etundmaõppimisele. Samuti keskendutakse enda tundmaõppimisele õppijana, õppimise analüüsimisoskusele ja enda juhtimisele, sh oskusele planeerida õppimist ning seda plaani järgida.

Teine osa keskendub õppimise olemuse ja õppimise kui protsessi mõtestamisele. Samuti õpitakse tundma õppimise ja õpetamise meetodikaid. Tutvutakse ja harjutatakse õppimist erinevates vormides, viisidel ja erinevaid meetodeid kasutades oskusele organiseerida õppekeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet;

Kolmandas osas käsitletakse õppekava. Õpitakse tundma gümnaasiumi õppekava ja kõrgkoolide õppekavasid. Õpitakse kasutama õppeinfo süsteeme.

Neljandas osas õpitakse oma õppimist analüüsima ja õppimist kavandama. Koostatakse isiklik õppekava gümnaasiumis õppimise ajaks.

Valikaine kursus keskendub õpilase adekvaatse enesehinnangu kujunemisele. Õpilane tunneb õppeainete ja kursuste vahelisi seoseid. Ta oskab näha ja mõistab õppimises toimuvat ja on

teadlik selle mõjust isikliku õppekava planeerimisele. Õpilane teadvustab oma vastutust ja on motiveeritud isiklike õpinguid teadlikult planeerima.

Õpioskuste kursus aitab õpilasel luua enda jaoks tervikpilt teistes õppeainetes, kursustel ja erinevates elusituatsioonides omandatud teadmistest, oskustest ja kogemustest, mis on aluseks oma õpitegevuses.

Valikaine kursuse konkreetne õppesisu täpsustatakse kursuse alguses õpetaja ja õpilaste koostöös. Alateemade kindlaksmääramisel, praktiliste tegevuste valimisel jne lähtutakse iga konkreetse õpperühma vajadustest, võttes arvesse kas, kui palju ja kuidas on muud õppimist toetavad tegevused ning personaalne nõustamine õppekava raames konkreetsele õppijatele kättesaadavad.

3. Õppetegevused

Kursusel korraldatakse järgmisi õppetegevusi:

- 1) auditoorsed loengud;
- 2) iseseisev töö veebikeskkonnas teoreetiliste teadmiste omandamiseks;
- 3) referaadi või essee kirjutamine;
- 4) rollimängud ja teised aktiivõppe meetodid, multifunktsionaalsed meetodid;
- 5) teooria tundmise küsimustike täitmine;
- 6) diskussioonid, väitlused;
- 7) töö info allikatega, info kriitiline analüüs;
- 8) suurema huvi ja teema puhul uurimistöo koostamine (nt konkreetse õppimissituatsiooni kohta);
- 9) intervjuu läbiviimine;
- 10) testide läbiviimine;
- 11) isikliku õppekava koostamine;
- 12) õpimapi koostamine;
- 13) avalik esinemine jne.

Õppetegevuste valikul lähtutakse konkreetse õpperühma õpilaste vajadustest, optimeerides õppetegevused teiste õppeainete ja tunniväliste tegevusega. Loengud ja aktiivõppe meetodid on tasakaalustatud mahus, kasutatakse integratiivseid võtteid koostöös teiste aineõpetajatega.

5. Füüsiline õpikeskkond

Õpilastele on tagatud järgmised tingimused ja vahendite kasutamine:

- 1) erinevad enese ja õpistiilide tundmaõppimise töölehed, küsimustikud, mõttearenduslehed;
- 2) tunnivaatlused teiste ainete tundides;
- 3) õppimisalase kirjanduse kättesaadavus kooli ja linna raamatukogudes;
- 4) arvutiklassi kasutamine (vastavalt vajadusele personaalseks või rühmatööks) ainetunnis veebist õppimisalase informatsiooni otsimiseks;
- 5) õpetaja personaalne tugi, erapooletu ja usalduslik nõu vastavalt õpilase vajadustele.

6. Hindamine

Õpioskuste kursuse õpitulemusi hinnates lähtutakse gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa ja teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, üldpädevuste saavutatust suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega.

Õpioskuste kursuse käigus ei hinnata õpilase hoiakuid ega väärtusi, vajaduse ja võimaluse korral antakse õpilasele nende kohta tagasisidet. Hindamisel väärtustatakse õpilaste isikupära

ja toetatakse arengut. Õpilane peab olema hindamises aktiivne partner, kuna see toetab eneseanalüüsi oskuste kujunemist.

On soovitatav, et kursuse jooksul koostab õpilane personaalse õpimapi, millesse kogub eneseanalüüsi, töölehed jt õpiülesannete tulemused ning muud huvipakkuvad õppimise või inimeste võimekuste arendamisega seotud materjalid. Õpimapis sisalduvad õpiülesanded võivad olla tehtud kas individuaalselt või rühmatööna. Õpimapi kaitsmist saab hinnata kursuse koondhindena.

Õpilasele tutvustatakse kursuse alguses, mida, millal ja mille alusel hinnatakse.

Hinnatakse:

- 1) praktilisi töid;
- 2) oskust asjakohast informatsiooni otsida ja analüüsida;
- 4) loomingulisust ja ratsionaalsust;
- 5) teadlikkust peamistest õppemeetoditest;
- 6) iseseisva analüüsi ja eneseanalüüsi oskust;
- 7) õppekavas ettenähtud õpitulemuste saavutamist, mida õpilane tõendab arutelude, testide, esseede kirjutamise või õpimapi esitlemise jt tegevuste käigus.

7. Õpitulemused ja õppesisu

Gümnaasiumi õpitulemused kajastavad õpilase rahuldavat saavutust.

Jrk	Teema	Õpitulemused Kursuse lõpul õpilane:	Õppesisu
1.	Inimese areng	Teab arengu mõistet, oskab nimetada inimese arengu etappe, oskab tuua näiteid arengust, teab olulisemaid arengukriise, oskab kirjeldada enda arengut	Arengu mõiste, arengu etapid, arengukriisid
2.	Intelligentsus ja võimed	Teab intelligentsuse tüüpe, oskab kirjeldada intelligentsuse tüüpe ja arutleda enda võimekuse üle. Oskab tuua näiteid andekate inimeste kohta	Isiksuseomadused: intelligentsus, intelligentsuse tüübid, võimed, andekus, talent, oskused (üldoskused, erioskused)
3.	Isiksuseomadused	Oskab kirjeldada enda isiksust, oskab teha lihtsutatud eneseanalüüsi õppijana.	Isiksuseomadused: närvisüsteemi tüüp, temperament ja iseloom, väärtused, vajadused, motivatsioon, hoiak, emotsioonid. Minapilt ja enesehinnang, identiteet, refleksioon.
4.	Õppimise olemus ja õpistrateegiad	Teab erinevaid õpistrateegiaid, tunneb ja kasutab erinevaid õpistrateegiaid; on motiveeritud õppima,	Õppimine kui protsess. Õpistrateegiad. Sügav ja pinnapealne õppimine. Õppimise motiivid.

5.	Õpistiilid	Teab ja oskab kirjeldada erinevaid õpistiile, Oskab nimetada endale sobivaid õpistiile	Õpistiilid.
6.	Õppimise meetodid ja võtted	oskab kasutada õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades;	Õppimise meetodid ja võtted.
7.	Õpetamine	Teab, millised on õpetamise ja õppetegevuse iseärasused	Õpetamine kui õppimise organiseerimise protsess.
8.	Õpetamise meetodid	Teab õpetamise enamlevinud meetodeid, Oskab arutleda ja hinnata erinevate meetodite eeliseid ja puuduseid.	Õppemeetodid. Loeng, diskussioon, paaristöö, lugemine, konspekteerimine, refereerimine, esitluse koostamine, debatt
9.	Õppekeskkond	Oskab organiseerida õppekeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust.	Õpperuum, õppevahendid, õppegrupid, digitaalsed õpikeskkonnad. Õppematerjal. Õpik, harjutusvihik, töövihik, e-õppeobjektid.
10.	Õppimise info tundmine ning selle tähtsus õppimise kavandamisel	Teab, kust leida infot õppimise kohta Oskab kasutada e-keskkondi, kus on info õppimise kohta gümnaasiumis ja kõrgkoolides	Õppeinfosüsteem Studium, EHIS, kõrgkoolide www-lehed.
11.	Gümnaasiumi õppekava	Tunneb õppekava struktuuri, Oskab õppekavast leida enda õppimise planeerimiseks olulist infot	Õppekava, ainekavad. Üldpädevused, lõiming.
12.	Gümnaasiumiõpilase õpitulemused ja nende hindamine	Teab, mis on hindamise eesmärgid, teab, mis on hindamismudel,	Õpitulemused, õppeteemad, hindamine, kujundav hindamine, arvestuslik hindamine
13.	Õppimise juhtimine,	mõistab õppimise planeerimist kui terviklikku,	õppimine kui elukestev protsess: otsustamine ja seda mõjutavad

	<p>planeerimine ja analüüs</p>	<p>järjepidevat ja elukestvat protsessi;</p> <p>suudab iseseisvalt otsustada ja analüüsida otsuseid mõjutavaid tegureid;</p> <p>on valmis teadlike otsuste tegemiseks ja isikliku õppekava koostamiseks elukestva õppe kontekstis;</p> <p>võtab vastutuse oma õppimise planeerimisel.</p>	<p>tegurid, otsustamisraskused, õppeinfo allikad, infootsimine, muutustega toimetulek.</p> <p>Isikliku õppekava koostamine: valdkonnad, tasemed, elukestev õpe, karjäär.</p>
--	--------------------------------	---	--